

סיום מלחמת העולם השנייה

ושחרור המחנות

END OF THE SECOND WORLD

WAR AND LIBERATION OF THE CAMPS

512 ■ 4/1995 ■ ניסן התשנ"ה

רשות הדואר
ISRAEL POSTAL AUTHORITY
השירות הבולאי PHILATELIC SERVICE

של ועדת-חקירה אמריקאית, שגינתה את המדיניות הצבאית במחנות, והמליצה על הקמת מחנות נפרדים לעקורים יהודים. פעולה זו אפשרה את התארגנותה של "שארית הפליטה" כגורם יהודי אוטונומי.

לשחרור המחנות על-ידי בעלות-הברית היה לא רק ערך הומניטרי אלא גם ערך הסטורי חשוב ביותר במערכת נגד הכחשת השואה, הנמשכת עד היום.

דווייט אייזנהאואר, המפקד העליון של כוחות בעלות-הברית המערביות באירופה, חזה בעניין זה את הנולד. בספרו "מסע צלב באירופה" כתב: "סיירת בכל פינה ובכל חור במחנה, כי חשתי שמחובתי להיות מוסמך, מאותה שעה ואילך, להעיד ממראה עיניים על אותם דברים, למקרה שאי פעם תצמח בארצנו האמונה או ההנחה כאילו הסיפורים על ברוטאליות הנאצים לא היו אלא דברי תעמולה בלבד".

ד"ר חוה אשכולי (וגמן)

בגליונות הזיכרון מופיע תצלום שבו נראים שלושה משוחררים יוצאים משער מחנה. התצלום לקוח מתוך סרט שצילמו המשוחררים האמריקנים במחנה דכאו. הציור שבו נראה פרפר צויר על-ידי ילדה בשם אווה (חוה) בולובה שהתגוררה בטרזין ונרצחה באושוויץ ב-4 באוקטובר 1944.

תודתנו לארכיון התצלומים של "יד ושם", "למורשת" (בית-עדות על שם מרדכי אנילביץ) ולספרי-פועלים בע"מ.

The Souvenir Sheet shows a photograph, on which can be seen three survivors being released and going out of the camp gate. The photograph is from a film which was taken by the American Liberators of the Dachau Camp.

The picture of the butterfly was drawn by a girl by the name of Eva (Chava) Bolba, who lived in Theresien and was murdered in Auschwitz on October 4, 1944.

We express our appreciation to the Photographic Archives at Yad Vashem Holocaust Memorial and Museum, to "Moreshet" (The Mordechai Anielewicz House of Testimony) and to the Workers' Library (Sifriat Poalim) Ltd.

8- במאי 1945 חגגו בעלות-הברית את נצחונן על גרמניה הנאצית. לגבי מרבית תושבי מחנות הריכוז ורבים אחרים היה הנצחון חלום שמומש מאוחר מדי. לא בכדי התבטא אז דוד בן-גוריון: "יום הנצחון - עצוב, עצוב מאוד".

מחנות הריכוז שוחררו זמן קצר לפני סיום המלחמה. בינואר 1945 שחרר הצבא האדום את אושוויץ. הגרמנים הנסוגים המשיכו בהתנגדות נחרצת על אדמת הרייך. מחנות הריכוז בגרמניה ובאוסטריה שוחררו על-ידי בעלות-הברית רק בחודשים אפריל-מאי 1945. באותו זמן שחררו בעלות-הברית גם מאות אלפי עצירים ממחנות ריכוז, לאחר שהוצעו על-ידי הנאצים ב"צעדות מוות".

המתקפה הגדולה של הצבא האדום במזרח ונחיתת בעלות-הברית במערב באביב-קיץ 1944 זירזו את פיגוי מחנות הריכוז במזרח אירופה על-ידי הגרמנים. האסירים הוצעו לכיוון גרמניה ואוסטריה לאורך מאות קילומטרים ללא אוכל ומים. עשרות אלפי יהודים נורו למוות בדרך ורבים אחרים מתו ברעב, בקור ובמחלות. עם התקדמות צבאות בעלות-הברית בתוך גרמניה, החלו הגרמנים לפנות את מחנות הריכוז שם ולהריץ את האסירים בשטחים שעדיין היו בשליטתם. צעדות המוות ממחנות זאקסנהאוזן, מאוסטהאוזן, דכאו ומחנות אחרים נמשכו עד יום הכניעה. מסוף 1944 נרצחו בצעדות אלו כרבע מיליון אסירים.

חורר המחנות עורר זעזוע עמוק בקרב צבאות בעלות-הברית. מראה הגוויות המפוזרות בשטח, והשרידים - שנראו כמו שלדים מתנועעים - המם אף חיילים מנוסי קרבות. יהודי, מפקד גדוד שנמנה עם משחררי אושוויץ, כתב שכמעט יצא מדעתו נוכח מראות הזוועה. הזעזוע הביא לידי רגשות הזדהות עמוקים עם הקורבנות. אולם התברר שהן הצבא והן אונר"א - סוכנות הסעד והשיקום של האומות המאוחדות - לא היו ערוכים לפעולות הצלה בהיקף הדרוש, ולא נתנו דעתם לעניין השיקום הפיזי והנפשי של השרידים. עשרות אלפי ניצולים מורעבים, אחוזי בולמוס אכילה, שילמו על כך בחייהם. אונר"א ושלטונות הצבא לא השכילו גם להבחין בין הפליטים היהודים לבין מיליוני שבויים ועובדי כפייה אחרים, ביניהם משתפי פעולה עם הנאצים, שהיה צריך להחזירם במהירות לארצות מוצאם. אלו ואלו הושארו בשלב הראשון במחנות הריכוז, שהפכו למחנות עקורים.

מיד עם השחרור יצרו חיילים יהודים בצבאות בעלות-הברית קשר עם הניצולים. רבנים אמריקנים ואנשי הבריגדה היהודית הגיעו ביוזמתם, וניסו להקל על הניצולים. הביקורת על מצבם החמור של העקורים היהודים הביאה לידי הקמתה

The End of the Second World War and the Liberation of the Concentration Camps

On May 8, 1945, the Allies celebrated their victory over Nazi Germany. For the majority of Concentration Camp prisoners and many others, this victory was a dream that had come too late. As David Ben-Gurion put it at the time: "Victory day - sad, very sad".

The Concentration Camps were liberated only a short time before the end of the war. In January 1945, the Red Army liberated Auschwitz. The retreating German Army continued a stubborn resistance on German soil and so the Concentration Camps in Germany and Austria were only liberated by the Allies in April-May 1945. At the same time, the Allies liberated hundreds of thousands of Concentration Camp prisoners, who had been forced-marched by the Nazis on the infamous "Death Marches".

The Red Army's concerted thrust from the East and the Normandy landings of the Allies in the West, in the Spring and Summer of 1944, forced the Germans to accelerate the evacuation of the Concentration Camps in Eastern Europe. The prisoners were marched towards Germany and Austria, over distances of hundreds of kilometers without food or water. Tens of thousands of Jews were shot to death on the way, and thousands of others died of hunger, of exposure to cold and from disease. With the advance of the Allied Armies into Germany, the Germans began evacuating the Concentration Camps there, moving the prisoners into areas still under their control. The Death Marches from Sachsenhausen, Mauthausen, Dachau and other camps continued right up to the day of capitulation. From the end of 1944 about a quarter of a million prisoners had been slaughtered on these marches.

The liberation of the camps was a major trauma for the Allied Armies. The sight of hundreds of bodies spread around in the open and survivors looking like walking skeletons - was enough to nauseate even the most battle-inured soldiers. A Jewish commander of one of the regiments which liberated Auschwitz, wrote that he nearly went out of his mind at the repulsive sights, a revulsion which led to a deep identity of feeling with the victims. But it turned out that neither the Army nor UNRRA (the United Nations Relief and Rehabilitation Administration), was prepared for relief work on the scale required, and had not taken into consideration the necessary physical and mental rehabilitation of the survivors. Tens of thousands of ravenous survivors, were gripped with an overwhelming obsession to eat without limitation, and paid for this with their lives. UNRRA, like the military, did not grasp the need to distinguish between Jewish refugees and the millions of other prisoners and forced workers, including Nazi collaborators, who should have been speedily

חותמת-ארוע להופעת הבול
SPECIAL CANCELLATION

returned to their countries of origin. In the first stage they all remained in the same camps, which became camps for displaced persons.

Immediately after the liberation of the Camps, Jewish soldiers serving in the Allied Forces, made contact with the survivors. American Rabbis and members of the Jewish Brigade Group came to the camps on their own initiative and tried to make things easier for the survivors. The criticism levelled at the grave condition of the displaced Jews, led to the establishment of an American Commission of Inquiry, which condemned the military policies in the camps and recommended the setting up of separate camps for displaced Jews. This made possible the organization of the survivors as an independent Jewish entity.

The liberation of the camps by the Allies was not just a supreme humanitarian act but was of major historical importance in the fight, which continues to this day, against those who deny that the Holocaust ever took place.

Here, Dwight D. Eisenhower, the Supreme Commander of the Western Allied Forces in Europe, envisioned the future. In his book "Crusade in Europe" he wrote: "I visited every nook and cranny of the camp because I felt it my duty to be in a position from then on to testify at first hand about these things in case there ever grew up at home the belief or assumption that 'the stories of Nazi brutality were just propaganda'."

Dr. HAVA (WAGMAN) ESHKOLI

END OF THE SECOND WORLD WAR AND LIBERATION OF THE CAMPS

Issue: APRIL 1995
Designer: A. Vanoolijen
Stamp Size: 40 mm x 30.8 mm, Plate no.: 250
Souvenir Sheet of 1 stamp
Printers: E. Lewin-Epstein Ltd.
Method of printing: Offset

FIN DE LA DEUXIÈME GUERRE MONDIALE ET LIBÉRATION DES CAMPS DE CONCENTRATION

Emission: Avril 1995
Dessinateur: A. Vanoolijen
Format de Tendre: 40 mm x 30.8 mm, No. de planche: 250
Feuille Souvenir de 1 timbre
Imprimerie: E. Lewin-Epstein Ltd.
Mode d'impression: Offset

FIN DE LA SEGUNDA GUERRA MUNDIAL Y LIBERACION DE LOS CAMPOS CONCENTRACION

Emission: Abril de 1995
Dibujante: A. Vanoolijen
Tamaño de Sello: 40 mm x 30.8 mm, No. de plancha: 250
Hoja-Bloque de 1 sello
Imprenta: E. Lewin-Epstein Ltd.
Sistema de impresion: Offset

השירות הבולאי - טל. 03-5123933
שדרות ירושלים 12, תל-אביב יפו 68021

Philatelic Service - Tel. (972)-03-5123933
12 Sderot Yerushalayim, 68021, Tel-Aviv-Yafo